

A háború, az ujságok és az olvasók.

(Saját tudósítónktól.) Aki intelligens ember a kezét a szívére teszi, hogy őszinte valóságot tegyen olvasmányairól, a legtöbb kénytelen bevallani, hogy ugyyszólván kizárólagos szellemi tápláléka: az ujság, ha úgy tetszik, az ujságok. Különösen most ebben a háborús világban, jóllehet a legtöbbnek béke idején is. Az ujságok mondhatni ösztönzerűen megérzik, mire van szüksége a közönségnek. A legtöbb lap a háború kitörése óta nem hoz szépirodalmi részt, vagy ha igen, hát a minimumra szorítottan, sőt ez a minimum is háborús tárgyú. Mert ugyan kinek van most, mikor az emberek érzés- és gondolatvilágát teljesen leköti a háború, kedve és ami a fő, türelme, mást olvasni, mint ujságot, mely a legnagyobb gyorsasággal és a legnagyobb jóhiszeműséggel leközi azokat a híreket a harctéri eseményekről, amelyeket kap és nem az újjából szop. Klapja hiteles helyről és — cenzurázva. Ennek dacára mégis minduntalan hallani ellenséges hangokat a sajtóval szemben. Ha azonban ezeknek a sajtó-elleneségeknek a lelkiük fenekére nézünk, sőt még ilyen mélyre sem kell leszállanunk, akkor meggyőződhetünk róla, hogy nem is haragszanak ők voltaképpen olyan nagyon az ujságokra, amelyeket uton-utfélen szidalmaznak és ócsárolnak.

A sok ócsárló közül csak kettőt mutatunk be a közönségnek, hadd lássa, milyen őszinte emberek azok, akik a lapokat szidják.

1. A vonaton ültem. Az egyik fővárosi lapban rendkívül érdekesen, drámai elevenességgel írta le a lap tudósítója *Przemysl* ostromát. Azt hiszem a téma elég aktuális. Anyira tetszett a leírás, hogy oda nyújtottam a lapot egy ismerősömnek.

— Köszönöm, én undorodom a lapoktól. Mióta kitört a háború, nem vettem ujságot a kezembe. Nem is veszek.

Természetesen nem kapacitáltam ezt az urat, hanem levontam a konzekvenciát. A vonat haladt, én végül letettem a lapot. Az én ujságellenes uram pedig elkezd beszélgetni. Miről? Hát kérdés lehet miről? *A háborúról.* És mondhatom, hogy én, aki naponta legalább négy-öt ujságot olvasok, egy jöttával sem vagyok jobban tájékozódva az eseményekről, mint ő. Persze nem tudtam megállani, hogy ne adjak kifejezést csodálkozásomnak, honnan tudja mindezt, ha ujságot nem olvas? S most jött az őszinte és nagy valómás:

— Na azért ha én nem is olvasok ujságot, olvasnak az enyéim és azok aztán elmondják, mi hír a harcterekről.

2. A gőzfürdőbe mentem. Két ur éppen kifelé haladt. Mondja az egyik:

— Olvastad a mai lapokban, hogy a németek valami nagy meglepetést tartogatnak az angolok számára?

— Én nem olvasok, utálok az ujságokat. Külömben minek is olvasnék? Én nekem mindig nagyszerű értesüléseim vannak. Jobbak és megbízhatóbbak, mint az ujságoknak.

Többet nem hallottam, mert már hallótávolságon kívül voltam. De jól megnéztem azt a kitűnő értesültségű urat.

Délután elmentem az egyik belvárosi kávéház előtt. Megnéztem a tükörablakban, jól áll-e az új ruhám. Először volt rajtam s így talán megbocsátható hiúság. S ime mit látunk a szemeim? Bámulatomban egészen megfedkeztem az új ruhámról. Annál sokkal érdekesebbet láttam. Tudják, hogy mit? Tudják, hogy kit?

Minden nagytás nélkül mondva és írva: egy legalább fél méter magas ujsághalmazba belekönyökölve, belebujva azt az urat, aki délelőtt a gőzfürdőben olyan megvető fölényvel és fölényes megvetéssel szidta és utálta az ujságokat.

S ilyenek ők talán valamennyien. Miért? Mert így azt hiszik, hogy mások azt hiszik, hogy ők okosabbak és bölcsesebbek, mint mi, többiek, ujságolvasó halandók.

Tábori levél Boszniából.

Csatározásunk
a komitácsi bandákkal

(Saját tudósítónktól.) Sok érdekes dolgot mond el az alább következő levél, mely cenzurázva érkezett hozzánk:

Serajevó, 914. X. 16.

Ugy látom, hogy az ujságok már hosszú ideje csökönyös hallgatással tüntetik ki a déli harcteret, tehát megpróbálom, hátha én szövegelhetek egy-két ujdonsággal, itteni életünket festve.

Nemsokára két hónapja lesz, hogy elparancsoltak a városból egy harmadfélóránnyira délre eső 1200 m. magas megerősített állásba (Stützpunkt v. Vorfeldposition) mint tüzéségi parancsnokot. Észak felé gyönyörű kilátásunk van a városra, délre és keletre pedig vadregényes panorama nyílik. Folytonosan emelkedő hegysorok, óriási sziklatömbök sorakoznak egymás mögé, melyek közül a távol ködében kéklők már Szerbiában vannak. Egy jó magyar képű honvéd népfelkelő nagy kinnal felmászván ide s nagy szuszogva törülgetvén izzadt homlokát, így fakadt ki a környezet láttára: „Hej Bosznia, rongyos Bosznia! Téged is csak azért teremtett az Uristen, hogy ezen a helyen lyuk ne legyen a földgolyóbison!”

Egyáltalán a mi jó alföldi magyarjaink (a gyalogság, mely az erődökben van, mind az!) sehogy sincsenek megelégedve a „görbe országgal”. Szidják a nagy hegyeket és átkozzák a nevüket. Valahányszor csak honvéd járőr jár errefelé, élvezettel kérdelem őket, hogy honnét jönnek?

A legtöbb szóban 3—4 mássalhangzó követvén egymást, semmi kincsért nem járna rá a nyelvük s ily módon kénytelen-kelletlen a legkitűnőbb magyarosításokat eszközlik. Így lesz Studeno-Brdó-ból Studenói borda, Sdrnik-ből Szedernik, Csolina-Kápá-ból Csolinai kapa stb. Minap meséli az egyik honvéd a tüzeimnek, hogy patrullba járt a... „cenni verje meg az Isten-en!” (egy hegy, melynek neve Crni-vrh!)

Az első időkben bizony meglehetősen unatkoztunk. Egész tevékenységünk a legénység kiképzésében merült ki. Egyszerre azonban lázas tevékenység indult meg mindenfelől, úgy, hogy már reméltük, hogy végre mi is belekóstolunk a golyóbisba, — természetesen legalább „drei Schritt vom Leib!”

Állásunkat gyorsan erősítettük, a drótsövény-akadályokat kiegészítettük, árkászok aknákat fektettek mindenfelé és házakat robbantottak.

Az előtérben lévő erdőket, fasorokat, cserjéket, házakat felégették, hogy az ellenség rejtekezni ne használhassa. Napokon keresztül hatalmas lángok lobogtak köröskörül s óriási füstcszopok gomolyogtak fölfelé. Végre aztán a hivatalos jelentések komitácsi bandák közeledését jelezték. Természetesen szigorú óvintézkedések következtek. Éjjel-nappal szigorú őrszolgálat, sűrű patrulirozás, mo és az elején egy kis kíváncsiság, meg izgalom, hogy hogyan is mehet ez?!

Az éjjelek vaksötétek, zivatarosak, esősek, vagy ködösek. Nem látni, nem hallani. Az őrszemek résen. Közeledik egy békésen legelésző ló vagy kecske. Minthogy sem a Haltwerdát, sem az állj kivagyot nem érti, nem áll meg: piff-paff, s két golyó süvit a sötétségbe és mindenki felugrik, szalad a helyére. Egy félórai fagyoskodás után ismét lefekszünk. Most meg valami kósza kecske vagyik aviatikus babérokra és rámeleg egy aknára. Bumm! — hangzik a közelben a hatalmas dörgés és száz oldalról verik vissza a hegyek, mintha ostromolnának minden oldalról. Ismét rohanunk. Hirtelen fényes fehér sugárkéve szalad a sötétségbe; a vége egy távoli hegyoldalra nappali világosságú kört rajzol. Most a kör megy jobbra-balra, mozog fel-alá, minden irányban s úgy véled, hogy moziban vagy: erdős hegyek, falvak, fák, házak váltakoznak benne, élesen megvilágítva. Néhány felriasztott kutya kezd ijedten ugatni, de embert nem látunk, rendben vagyunk. A fénysáv egyszerre elalszik, hogy néhány perc múlva más helyen folytassa kutatásait. Ez a nagy fényszóró, amely kilométerekre világít. Kisebb van nekünk is. Ezzel a drótakadályt világítjuk meg szükség esetén. Közepes távolságra meg világító pisztollyal világítjuk meg a környéket. Érdekes tűzijáték folyik így éjszakánként köröskörül. Egy dörgés, majd fölfelé szaladó éles sisetgés, ismét egy csattanás és egy fényes világító gömb ereszkedik lassan lefelé nagy körben megvilágítva maga alatt a tájat.

A komitácsik azonban nem nekünk teremtettek! Támadni nem mertek minket, hanem messzebbre előre menő felderítő csapatoknak igen sokat kellemetlenkedtek. Rendszerint egészen pontosan tudták a menetirányukat, valami alkalmas helyen elrejtőzködtek s csapatunkat egész közel eresztik, aztán gyorsan tüzelnek és — elillannak. Amellett megvan még az a szemtelen szokásuk, hogy a legnagyobb előszeretettel a tiszteket veszik célba.

Ugy látszik, a vezetés végre meguntta ezeket a garázdálkodásokat s ujabb napnap után érkeznek ide csapatok, hogy megtisztítsák ezektől a bandáktól a környéket.

Általában nálunk most teljes csend van s ezzel a kis komitácsi heccel a mi háborús tevékenységünk egyelőre be van fejezve. Csak csodálkoztam, hogy tegnap kaptam még egy ágyut. Ugy látszik, jól viselkedtem, azért ajánlódzkodtak meg velem.

Vendéglőben

KÁVÉHAZBAN

Fűszerkereskedésben

Csemegeüzletben

MINDENÜTT KÉRJEN HATÁROZOTTAN

SZT. ISTVÁN

duplamalátasört.

Csak ez az eredeti, a valódi!!!

ÓVAKODJÉK

az UTÁNZATOKTÓL!!